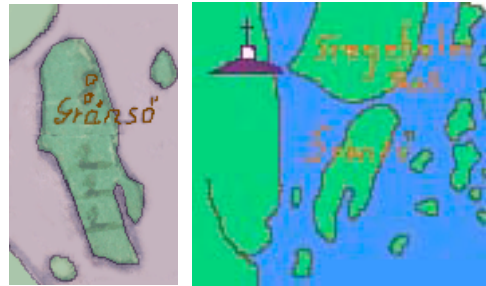


GRÄNSÖ KANAL

Som framgår av namnet och äldre kartor har Gränsö varit en Ö. Den är numera en del av landtungan Norrlandet. Namnet 'Gräns' har ön troligen fått genom att den utgjorde gräns mellan N och S Tjust. Det som nu heter Gamlebyviken hette förr Västerviken eller Västra Viken och indikerar att den låg väster om Lofta som var Tjusts kornbod och centrum. Den första gång som Gränsö finns omnämnt är år 1562.



Karta år 1783 tv, år 1690 th.

Karta år 1750 tv.



Det naturliga sundet mellan Gränsö och Norrlandet var farbart i äldre tid. Men på grund av landhöjning och igenväxtning behövdes en del uppröjningar. Det finns noteringar om sådana från åren 1697 och 1719.

Lofta var på den tiden en stor socken som sträckte sig ända ned till Lucerna. År 1609 blir 'Hammarren' dvs Loftahammar annex till Lofta socken och år 1852 ett eget pastorat, dvs en egen socken. Gränsen mellan Lofta och Loftahammar drogs då i kanalfåran.

Tydligt var det problem med genomfarten för planer på en ny dragning pågick från 1799. Arbetet med den nuvarande kanalen något öster om den gamla pågick från 1814 till 1817. Arbetet utfördes av 20 - 30 franska pirater som tillfångatogs och 25 personer ur lokalbefolkningen. Även soldater ur Kalmar regimente deltog.

Kanalen har rensats och förbättrats många gånger bla 1873 och 1874. En rullbro av järn byggdes 1873.

Kanalens längd anges i en källa till 660 m och i en annan till 705 m. Avståndet 660 m kan vara avståndet mellan stränderna för 150 år sedan. Mellan fyrarna är det 695 m, kanalen svänger något varför 705 m är den riktiga längden.



Karta från år 1995

Djupet är ej mer än 1,5 m vid södra infarten och normalt sommarvattenstånd.

BEARBETAD AV: Lars Cornell, Fiskartorpsholmen, 59493 LOFTA, Tel: 0493-67074. www.tjust.com
Utarbetad: år 1996. Rev 1: 2000, Rev 2: 2006



Gränsö kanal.

Gränsö kanal år 1900.

Lägg märke till att sockengränsen följer den äldre naturliga fåran.

Nedan: Gränsö kanal omkring år 1900.
Ångaren Stegsund passerar bron.
Gunnar Linderoths arkiv.





Först fanns här en rullbro.
Den ersattes av en fast bro år 1984.
Husen är nu rivna men uthusboden fanns kvar på foto år 1983.

Hans Carlssons arkiv.



Gustaf Hultin var sjöman sedan 14-årsåldern.
Han blev kanalvakt på äldre dar 1886-1912.
Den siste brovakten var Yngve Holmberg.

Här finns markerat två hus på 1878 års karta.
Antagligen är det ena torpet Kanalen som nämns år 1838. Det andra kan vara brovaktstugan.



Södra infarten år 2004. Foto Bosse Arnholm. <http://kanaler.arnholm.nu/grans.html>



Kanalens utfart mot Gudingen. Foto LC